

Forslag til Finanslov for 2025.

(Naalakkersuisoq for Finanser og Skatter)
(2. behandling)

Jeg var meget kritisk over for Naalakkersuisuts forslag til Finanslov ved 1. behandlingen. Det er jeg fortsat. Forslaget er nemlig ikke blevet forbedret siden 1. behandlingen – tværtimod er forslaget blevet værre som følge af en række ændringsforslag fra Naalakkersuisut. Det vender jeg tilbage til.

Jeg vil starte et andet sted.

Jeg er nemlig fortsat skuffet over, at Naalakkersuisut ikke ønsker at finansiere sin egen skattereform. Jeg mener faktisk, at det er helt rimeligt, at Naalakkersuisut beder om, at vi i partierne møder op med finansieringsforslag til vores ønsker, men så skal det altså også gå begge veje. Jeg vil derfor igen bede Naalakkersuisut om at fremlægge finansieringsforslag til sin skattereform. Denne finansiering kan så passende blive brugt til at imødekomme nogle af de mange ønsker, der er blevet fremsat fra partierne.

Sandheden er jo desværre, at Naalakkersuisut kun havde afsat omkring 5 millioner kroner over fire år til at imødekomme ønsker fra partierne. Dette beløb er i forvejen stort set ingenting, men er nu med ændringsforslagene fra Naalakkersuisut reduceret til mindre end ingenting. Faktum er nemlig nu, at der er et minus på næsten 85 millioner kroner set over de næste fire år til at imødekomme ønsker fra partierne. For 2025 er der et minus 22,5 millioner kroner. Det siger næsten sig selv, at det derfor bliver mere end vanskeligt at imødekomme ønskerne fra partierne, og jeg vil derfor spørge Naalakkersuisut om følgende:

1. Anser Naalakkersuisut det som realistisk, at partierne i Inatsisartut kan få ønsker opfyldt i forbindelse med forhandlingerne om den endelige finanslov?
2. Forventer Naalakkersuisut, at kommende ændringsforslag til 3. behandlingen vil forværre situationen endnu mere?

Ønsker fra Demokraatit

Vi fra Demokraatit har i vores forhandlinger med Naalakkersuisut udvist mådehold, men der er områder i vores samfund, der trænger til at løft, og det er disse områder vi har valgt at fokusere på.

I forhandlingerne med Naalakkersuisut har vi på denne baggrund fremsat følgende ønsker:

Folkeskolen - Vi ønsker, at der afsættes 15 millioner kroner årligt til folkeskoleområdet. Pengene skal målrettes konstant opdateret undervisningsmateriale på grønlandsk primært til brug i fagene grønlandsk,

matematik, samfundsfag samt til seksualundervisning. Herudover skal pengene prioriteres til at opkvalificere området for specialundervisning

Sundhed - Vi ønsker, at der afsættes 10 millioner kroner årligt til en målrettet fastholdelsesindsats, hvor man gennem opkvalificering og videreuddannelse øger arbejdsglæden og kvaliteten i sundhedsvæsenet. Herudover ønsker vi en indsats der fokuserer på rekruttering af sundhedspersonale fra andre lande end de nordiske.

Anbringelser - Vi ønsker, at der skal afsættes en pulje på 5 millioner kroner til at hjælpe forældre, der er i risiko for at få tvangsanbragt et eller flere børn med henblik på at gøre dem i stand til selv at tage vare på deres børn og dermed forebygge udgifter til anbringelser.

Elitesport - Vi ønsker, at der årligt afsættes 10 millioner kroner yderligere til elitesporten. Pengene skal bruges på flere træningssamlinger og flere deltagelser ved internationale mesterskaber/begivenheder.

Iværksætteri - Vi ønsker, at der afsættes en årlig pulje på fem millioner kroner til at fremme iværksætteri. Iværksættere skal herigennem kunne søge midler til opstart samt til relevante kurser fx i markedsføring, bogholderi med videre. Puljen skal administreres eksternt eventuelt af Nalik Ventures.

Handicapforeninger - Vi ønsker, at der afsættes 2 millioner kroner mere pr. år til de lokale handicapforeninger.

Disse ønsker arbejder vi fortsat videre for at skabe opbakning til. Men i respekt for forhandlingerne hverken kan eller vil jeg afsløre, hvordan Naalakkersuisut forholder sig til vores ønsker. Jeg vil blot sige, at jeg er taknemmelig for, at der er blevet lyttet til os og at jeg ser frem til de videre forhandlinger med Naalakkersuisut.

Men ud fra de nyeste tal, der er blevet fremlagt kan jeg godt se, at det bliver svært at blive enige. Netop derfor anser jeg det som en stor nødvendighed, at Naalakkersuisut finansierer sin egen skattereform. Det synes jeg faktisk, at Naalakkersuisut bør føle sig forpligtet til at gøre.

Bekymrende økonomisk fremtid

Jeg er fortsat bekymret for den økonomiske situation, som vi kigger ind i. Naalakkersuisut har desværre ikke været i stand til at gøre vores økonomi mere robust. Vi skal huske på, at vi har været igennem en periode med økonomisk opsving, hvor der har været stor aktivitet i samfundet blandt andet på grund af lufthavnsbyggerierne. Vi har også været begunstiget af gode verdensmarkedspriser på fisk og gode aftaler med hensyn til oliepriser. Vores inflation har været lavere end den danske, hvilket reelt har betydet, at bloktilskuddet fra staten er blevet reguleret til vores fordel, hvilket har givet flere penge herfra end hvis det havde været omvendt. Herudover er det vigtigt at forholde sig til, at den demografiske udvikling betyder, at der kommer flere og flere ældre mennesker herhjemme, hvilket vi sådan set skal være glade for, da det jo betyder, at vi bliver ved med at have glæde i deres selskab. Det betyder dog samtidig, at har brug for flere

penge til eksempelvis udbetaling af alderspensioner, til hjemmehjælp og til sundhedsvæsenet generelt. Dette synes der ikke at være taget højde for i Finanslovsforslaget, hvilket betyder, at vi i de kommende år skal finde endnu flere penge for at leve op til vores forpligtelser over for vores ældre, der alle har fortjent en tryk og værdig alderdom.

Jeg kunne nævne flere ting, men tænker, at mine bekymringer om vores fremtidige økonomiske situation vil blive forstået.

Jeg vil derfor spørge Naalakkersuisut om følgende:

1. Hvilke initiativer planlægger Naalakkersuisut for at imødegå de økonomiske udfordringer, som vi tilsyneladende kommer til at skulle håndtere i den nærmeste fremtid?
2. Deler Naalakkersuisut min bekymring om, at vi ser ind i nogle år, hvor den danske inflation vil være lavere end vores egen og at bloktilskuddet derfor vil blive mindre værd?
3. Deler Naalakkersuisut min bekymring om, at bygge- og anlægsaktiviteterne er nedadgående og at dette vil have en negativ effekt på vores samfundsøkonomi i de kommende år?
4. Vores absolut største indtægt er vores rejefiskeri. Alt tyder på at rejekvoterne i de kommende år bliver lavere end de er nu. Det betyder alt andet lige, at landskassens indtjening på rejeafgifter bliver lavere, og det må også forventes, at der er brug for færre ansatte på trawlerne og fabrikkerne, hvilket betyder, at der kommer færre indtægter fra indkomstskatter. Hvilke initiativer vil Naalakkersuisut tage for at minimere effekterne af de forventeligt lavere rejekvoter?

Jeg håber, at Naalakkersuisut har overvejet disse udfordringer, og jeg ser frem til at få svar på mine spørgsmål.

Jeg ser endvidere frem til de videre forhandlinger og håber, at de ønsker vi fra Demokraatit har budt ind med kan blive til virkelighed.

Forslaget indstilles med disse bemærkninger til videre behandling i Finans- og Skatteudvalget.